Библиотека им. М. Горького №

ПӖТӖМ ТӖНЧЕРИ ПРОЛЕТАРИСЕМ, ПӖРЛЕШӖР!

КОММУНИЗМ ЯЛАВӖ

Совет Союзӗнчи Коммунистсен партийӗн Чӑваш обкомӗпе Шупашкар хула комитечӗн тата Чӑваш АССР Верховнӑй Совечӗпе Шупашкар хула Совечӗн хаҫачӗ

1953 ҫул Август 22 ШӐМАТКУН № 164 (9073) 36-мӗш ҫул тухать. Хакӗ 20 пус.

Паянхи номерте:

Мускава Демократиллӗ Германи Республикин Правительство делегацийӗ килсе ҫитни (1 стр.).
Демократиллӗ Германи Республикин Премьер-Министрӗ Отто Гротеволь Мускава килсе ҫитсен аэродромра тухса каланӑ сӑмах (1 стр.).
СССР Министрӗсен Совечӗн Председателӗ Г. М. Маленков Демократиллӗ Германи Республикин Правительство Делегацине йышӑнни (1 стр.).
В. М. Молотов Демократиллӗ Германи Республикин Премьер-Министрне О. Гротеволе йышӑнни (1 стр.).
СССР Верховнӑй Совет Президиумӗн Председателӗ К. Е. Ворошилов Инди изобразительнӑй искусствин выставкинче пулнӑ (1 стр.).
ПУҪЛАМӐШ ПАРТОРГАНИЗАЦИ ТЫРАШАН КӖРЕШЕС ӖҪРЕ. Етӗрне районӗнчи Маленков ячӗпе тӑракан колхозран килнӗ ҫырусем (2 стр.).
ФЕЛЬЕТОН. В. Чернов, Р. Малютин, Ф. Малышкин.—Култаков системинчи чӑпта историйӗ (2 стр.).
Уйӑп Мишши.—Сӗнтӗр районӗнче (3—4 стр.).
П. Яжейкин.—Чӑваш чӗлхин грамматикинчи хӑшпӗр тавлашуллӑ ыйтусем пирки (3 стр.).
Иранри лару-тӑру (4 стр.).

Выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлемелли плана срокчен тултарассишӗн

Социализмла Тӑван ҫӗршывшӑн выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем—сӗт-ҫу, аш-какай, ҫӑмарта, ҫӑм тата ытти продуктсем хатӗрлени питӗ кирлӗ ӗҫ пулса тӑрать. Ҫавна асра тытса, республикӑри ялхуҫалӑхӗнче малта пыракансем кӑҫалхи апрельте пулса иртнӗ канашлӑвӗ общественлӑ выльӑх-чӗрлӗх тухӑҫлӑхне ӳстерес тӗлӗшпе пӗтӗм вӑя хурса ӗҫлеме, государствӑна выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем памалли плана кашни колхозра, кашни районта тата пӗтӗм республикипе ноябрӗн 1-мӗшӗ тӗлне тултарма обязательство илчӗ.

Малта пыракан колхозсем социализмла ӑмӑртӑва хутшӑнса илнӗ обязательствӑсене, ҫав шутра государствӑна выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем памалли плана та ӑнӑҫлӑ пурнӑҫласа пыраҫҫӗ.

Вӑрнар районӗнчи Кольцовкӑри Сталин ячӗпе тӑракан колхоз 1953 ҫулшӑн государствӑна выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем памалли плана августӑн 1-мӗшӗ тӗлне тултарнӑ. Вӑрнар, Муркаш, Советски, Шӑхасан районӗсенчи колхозсем аш-какай памалли 9 уйӑхри плана срокчен пурнӑҫланӑ. Красноармейски районӗнчи колхозсем выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес енӗпе республикӑра малта пыраҫҫӗ. Августӑн 10-мӗшӗ тӗлне ку районта аш-какай памалли ҫулталӑкри плана—65 процент, ҫӑмарта памалли плана 87 процент, сӗт-ҫу енӗпе—73 процент, ҫӑм хатӗрлемелли плана 60 процент тултарнӑ. Вӑрнар тата Шӑхасан районӗсенчи колхозсем те ку ӗҫре малта пыраҫҫӗ.

Партипе совет органӗсем хатӗрлев ӗҫӗсене куллен ертсе пыракан, ялхуҫалӑхӗпе хатӗрлев органӗсен руководителӗсене тивӗҫлипе пулӑшса, вӗрентсе пыракан, массӑлла ӑнлантару ӗҫне лайӑх организациленӗ районсенче выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес ӗҫ, ытти ӗҫсем пекех, ӑнӑҫлӑ пулса пырать.

Республикӑра чылай колхозсем тата колхозниксем 1953 ҫулхи плана срокчен тултарса, 1954 ҫулхи план шучӗпе государствӑна аш-какай тата ытти продуктсем параҫҫӗ. Государство умӗнчи обязательствӑсене чыслӑн пурнӑҫлакан колхозсемпе колхозниксем сахал мар. Анчах, пӗтӗмӗшпе илсен, республикӑра аш-какай, сӗт-ҫу, ҫӑмарта тата ытти выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес ӗҫ ҫителӗксӗр пулса пырать-ха.

Ку тӗлӗшпе Куславкка, Шӑмӑршӑ, Улатӑр, Кувакино, Пӑрачкав районӗсем уйрӑмах кая юлнӑ. Куславкка тата Шӑмӑршӑ районӗсенчи колхозсем аш-какай хатӗрлемелли ҫулталӑкри плана 32—39 процент, ҫӑмарта хатӗрлемелли плана 16—37 процент, сӗт-ҫу хатӗрлемелли плана 38—45 процент, ҫӑм хатӗрлемелли плана 33—42 процент кӑна тултарнӑ.

Выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес ӗҫ юлса пыни пуринчен малтан хатӗрлев дисциплинине пӑснинчен килет. Уйрӑм райисполкомсем выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес ӗҫе тивӗҫлипе ертсе пымаҫҫӗ, ялхуҫалӑхӗпе хатӗрлев органӗсен ӗҫне вӑхӑтра тӗрӗслемеҫҫӗ, хатӗрлев ӗҫӗнче дисциплинӑна ҫирӗплетме кирлӗ пек тӑрӑшмаҫҫӗ. Ҫавна пула ӗнтӗ кая юлнӑ районсенче колхозсемпе колхозниксем чылайӑшӗ выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем парас енӗпе парӑма кӗнӗ. Парти тата совет органӗсем енчен выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес ӗҫе ертсе пырассине татӑклӑн лайӑхлатмалла. Колхозсенче выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсене аякалла салатас йӑлана ҫийӗнчех пӗтермелле. Ҫакӑнпа пӗрлех государствӑна пысӑк пахалӑхлӑ продукци парасси пӗтӗм колхозсен, колхозниксен, выльӑх-чӗрлӗх усракан хуҫалӑхсен пысӑк тивӗҫӗ пулни ҫинчен куллен-кун ӑнлантарса парас ӗҫе организацилени кирлӗ. Государствӑна лайӑх сӑмӑртнӑ выльӑх пани государствӑшӑн та, колхозсемпе колхозниксемшӗн те усӑллӑ.

Хатӗрлев пунктне ырхан выльӑх пани пулмалла мар, мӗншӗн тесен ырхан выльӑх панӑ чухне пӗр выльӑх вырӑнне икӗ-виҫӗ пуҫ выльӑх пама тивет. Ҫакӑ вӑл общественлӑ выльӑх-чӗрлӗх йышне ӳстерес ӗҫе сиен кӳрет. Ҫавӑнпа та выльӑхсене хатӗрлев организацисене парас умӗн ҫитерсе самӑртасси ҫине тимлӗн пӑхни кирлӗ.

Выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес ӗҫре Чӑвашпотребсоюз тата «Маслопром», «Заготскот», «Заготживсырье» кантурӗсем пысӑк вырӑн йышӑнса тӑраҫҫӗ. Вӗсен ҫаврӑнӑҫулӑхӗнчен, хатӗрлев ӗҫне оперативлӑ та конкретлӑ ертсе пынинчен колхозсемпе колхозниксем выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлемелли плана вӑхӑтра пурнӑҫласси нумай килет. Асӑннӑ организацисен ӗҫне пур майсемпе те лайӑхлатса пырас пулать.

КПСС Чӑваш обкомӗн V-мӗш пленумӗ, республика выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес тӗлӗшпе юлса пынине палӑртса, Ялхуҫалӑхӗпе хатӗрлев министерствине, выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлекен организацисене, ҫавнашкалах КПСС райкомӗсемпе райисполкомсене выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлес ӗҫе вӑйлатма, выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлемелли плана социализмла обязательствӑсенче йышӑннӑ срокра — ноябрӗн 1-мӗшӗ тӗлне тултарма хушса хӑварчӗ.

Ҫакӑ ӗнтӗ аш-какай, сӗт-ҫу, ҫӑмарта, ҫӑм тата ытти продуктсем хатӗрлемелли плана срокчен тултарассишӗн социализмла ӑмӑртӑва анлӑн сарас тесе куллен-кун тӑрӑшмаллине пӗлтерет. Хатӗрлев органӗсенче ӗҫлекенсене ял Совечӗсен, колхоз правленийӗсемпе пуҫламӑш парторганизацисен пулӑшмалла. Районти хатӗрлев ӗҫӗ мӗнле пулса пынине сводка тӑрӑх кӑна пӗлни ҫителӗксӗр. Ку ӗҫ кашни уйрӑм колхозра мӗнле пулса пыни ҫинчен, райсовет исполкомӗсен ларӑвӗсенче, ял Совечӗсен сессийӗсенче тата пуҫламӑш парторганизацисен пухӑвӗсенче тӑтӑшах сӳтсе явас пулать. Парторганизацисен колхоз ӗҫченӗсем хушшинче политикӑлла-массӑлла ӗҫе анлӑн сарса, витӗмлӗ туса пымалла. Кашни колхозник, пур ӗҫсыннисем те ҫакна тӗплӗн ӑнланса илччӗр: государство умӗнчи обязательствӑсене чыслӑн пурнӑҫлани коммунизм ҫӗнтерӗвӗшӗн кӗрешес ӗҫе активлӑ хутшӑнни пулать.

Пирӗн Тӑван ҫӗршывра мӗнпур ӗҫсыннисем умра тӑракан задачӑсене пурнӑҫлассишӗн пысӑк ҫӗкленӳпе ӗҫлеҫҫӗ. СССР Верховнӑй Совечӗн пиллӗкмӗш сессийӗ йышӑннӑ решенисене, сессире СССР Министрӗсен Совечӗн Председателӗ Г. М. Маленков юлташ тухса каланине совет халӑхӗ ырласа йышӑнчӗ. Совет правительствипе партин Центральнӑй Комитечӗ пӗтӗм халӑх хуҫалӑхне, вӑл шутра ялхуҫалӑхне малалла вӑйлатма, халӑх пурнӑҫне малалла лайӑхлатса пыма тӑрӑшса конкретлӑ ӗҫсем тӑваҫҫӗ. Уйрӑммӑн илсен, колхозсем обязательство шучӗпе государствӑна паракан аш-какай, сӗт, ҫӑм, ҫӗрулми тата пахча ҫимӗҫсен хатӗрлӗв хакӗсене кӑҫалах пысӑклатма йышӑннӑ. Колхозниксене ялхуҫалӑх налогӗ тӗлӗшпе пысӑк ҫӑмӑллӑх панӑ.

Кашни ӗҫсынни хӑй тума тивӗҫлӗ ӗҫсене тимлӗн пурнӑҫлани, государство умӗнчи обязательствӑсене, тырпул хатӗрлемелли плана срокчен тултарассишӗн кӗрешни пекех, выльӑх-чӗрлӗх продукчӗсем хатӗрлемелли плана та срокчен тултарни Совет Правительствипе Коммунистсен партийӗ халӑх пурнӑҫне лайӑхлатассишӗн тӑрӑшни ҫине чи лайӑх ответ пани пулать.

Мускава Демократиллӗ Германи Республикин Правительство делегацийӗ килсе ҫитни

Августӑн 20-мӗшӗнче Мускава Совет Правительстви чӗннипе Демократиллӗ Германи Республикин правительство делегацийӗ килсе ҫитнӗ. Делегацие Демократиллӗ Германи Республикин Премьер-Министрӗ О. Гротеволь ертсе пырать. Делегацие ҫаксем кӗреҫҫӗ: Премьер-Министр Заместителӗ В. Ульбрихт, Премьер-Министр Заместителӗ О. Нушке, Премьер-Министр Заместителӗ тата Строительство Министрӗ доктор Л. Больц, Премьер-Министр Заместителӗ тата Финанс Министрӗ доктор Г. Лох, Демократиллӗ Германири Наци фрончӗн Наци Совечӗн Председателӗ профессор Э. Корренс, Государство План Комиссийӗн Председателӗ Б. Лейшнер, Нимӗҫсен ирӗклӗ профсоюзӗсен Пӗрлешӗвӗн Председателӗ Г. Варнке, Ирӗклӗ нимӗҫ ҫамрӑкӗсен Союзӗн Центральнӑй Совечӗн Председателӗ Э. Хонекер, Ял тата вӑрман хуҫалӑх Министрӗ Г. Рейхельт, Тулашри тата Германири шалти суту-илӳ Министрӗ К. Грегор, Металлурги тата сӑрт-ту промышленность Министрӗ Ф. Зельбманн, Демократиллӗ Германи Республикин Мускаври Дипломатиллӗ Миссийӗн Пуҫлӑхӗ Р. Аппельт, Германири Демократиллӗ хӗрарӑмсен союзӗн Представителӗ И. Тиле, Демократиллӗ Германи Республикин Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствин Сотрудникӗ П. Флорин, делегаци Секретарӗ Л. Эйзерман. Делегаципе пӗрле Демократиллӗ Германи Республикин Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствин Протокол пайӗн Начальникӗ Ф. Тун килнӗ.

Центральнӑй аэродрома делегацие СССР Министрӗсен Совечӗн Председателӗн Пӗрремӗш Заместителӗ тата СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министрӗ В. М. Молотов, СССР Министрӗсен Совечӗн Председателӗн Заместителӗ, СССР Шалти тата Тулашри суту-илӳ Министрӗ А. И. Микоян, СССР Министрӗсен Совечӗн Государство План Комитечӗн Председателӗ М. З. Сабуров, СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министрӗн Заместителӗ А. А. Громыко, СССР Шалти тата тулашри суту-илӳ Министрӗн Заместителӗсем И. Г. Кабанов тата С. А. Борисов, ССР Союзӗн Германири Верховнӑй Комиссарӗ посол В. С. Семенов, Моссовет Председателӗ М. А. Яснов, Мускав хулин коменданчӗ генерал-лейтенант К. Р. Синилов, СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствин Коллегийӗн Членӗ, Европа енӗпе ӗҫлекен 3-мӗш пайӗн Заведующийӗ Г. М. Пушкин, СССР Шалти тата тулашри суту-илӳ Министерствин Демократиллӗ Германи Республикинчи Уполномоченнӑйӗ И. Ф. Семичастнов, СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствин Протокол Пайӗн Заведующийӗн ӗҫӗсене туса пыраканӗ В. В. Пастоев, ҫавӑн пекех тата СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствипе СССР Шалти тата тулашри суту-илӳ Министерствин ытти ответлӑ сотрудникӗсем кӗтсе илнӗ.

Делегацие ҫавӑн пекех тата Демократиллӗ Германи Республикин Дипломатиллӗ Миссийӗн Пуҫлӑхӗ Р. Аппельт Дипломатиллӗ Миссин ытти членӗсемпе пӗрле, Болгари Халӑх Республикин Чрезвычайнӑй тата Полномочнӑй Послӗ С. Благоева, Венгри Халӑх Республикин Чрезвычайнӑй тата Полномочнӑй Послӗ А. Складан, Демократиллӗ Корея Халӑх Республикин Чрезвычайнӑй тата Полномочнӑй Послӗ Лим Хэ, Демократиллӗ Вьетнам Республикин Чрезвычайнӑй тата Полномочнӑй Послӗ Нгуен Лонг Банг, Китай Халӑх Республикин Вӑхӑтлӑх Повереннӑйӗ Гэ Бао-цюань, Румыни Халӑх Республикин Вӑхӑтлӑх Повереннӑйӗ Ш. Дуку, Польша Халӑх Республикин Вӑхӑтлӑх Поверенннӑйӗ А. Малэцкий, Чехословаки Республикин Вӑхӑтлӑх Поверенннӑйӗ Д. Ечны, Монголи Халӑх Республикин Вӑхӑтлӑх Поверенннӑйӗ Н. Лувсанчултэм, Албани Халӑх Республикин Вӑхӑтлӑх Поверенннӑйӗ У. Люле кӗтсе илнӗ.

Кӗтсе илнӗ чухне хисеплӗ хурал тӑратнӑ тата Демократиллӗ Германи Республикипе Совет Союзӗн Государство Гимнӗсене каланӑ.

Аэродрома Демократиллӗ Германи Республикипе Совет Союзӗн Государство ялавӗсемпе илемлетнӗ пулнӑ. (ТАСС).

Демократиллӗ Германи Республикин Премьер-Министрӗ Отто Гротеволь Мускава килсе ҫитсен аэродромра тухса каланӑ сӑмах

Хаклӑ туссем,
хаклӑ юлташсем!

Демократиллӗ Германи Республикин Правительство Делегацийӗ Мускав ҫыннисене—ССР Союзӗн мухтавлӑ столицин ҫыннисене тата пӗтӗм совет халӑхне саламлать. Совет халӑхӗ мирлӗ строительствӑра тунӑ хӑйӗн чаплӑ ҫитӗнӗвӗсемпе прогрессивлӑ мӗнпур этемлӗхе савӑнтарать. Эпир Совет Союзӗн Правительствине, пӗтӗм совет халӑхӗн вӗсӗмсӗр шанса тӑракан тата пӗтӗм тӗнчери мӗнпур прогрессивлӑ, мире юратакан ҫынсем хисеплесе тӑракан правительствӑна саламлатпӑр.

Демократиллӗ Германи Республикин Правительстви, унпа пӗрле Германин мӗнпур патриочӗсем пирӗн Правительство Делегацине Демократиллӗ Германи Республикипе СССР хушшинчи ҫыхӑнусене аталантармалли ыйтусене, ҫавӑн пекех тата Германи ыйтӑвӗпе пӗтӗмӗшлӗн ҫыхӑнса тӑракан хальхи ыйтусене тӳрех калаҫусем иртернипе сӳтсе явма чӗннӗшӗн СССР Правительствине тав тӑваҫҫӗ.

Пирӗн ҫӗршыври мире юратакан мӗнпур ҫынсем, Хӗвелтухӑҫ тата Хӗвеланӑҫ Германири патриотсем СССР Правительстви кӑҫалхи августӑн 15-мӗшӗнче Франци, Великобритани тата США Правительствисене панӑ нотӑна, ҫавӑн пекех тата Демократиллӗ Германи Республикин Правительство Делегацине Мускава килме чӗннине хӗрӳллӗн саламлаҫҫӗ, мӗншӗн тесен вӗсем ҫакӑнта Германи пӗрлӗхне туса хурас тата Германипе мирлӗ договор тӑвас енӗпе пысӑк утӑм тунине кураҫҫӗ.

Демократиллӗ Германи Республикин Правительстви ҫакна шанса тӑрать: ҫак калаҫусене иртернипе Демократиллӗ Германи Республикипе Совет Союзӗ хушшинчи туслӑ хутшӑнусене малалла аталантарас ӗҫре ҫӗнӗ пысӑк тапхӑр пуҫланать.

Эпир аслӑ совет халӑхӗ мире юратакан нимӗҫ халӑхне мир тата демократи низӗсӗсем ҫинче ҫӗнӗ пурнӑҫ туса пырас ӗҫре ялан чӗререн пысӑк кӑмӑлпа пулӑшу парса тӑнӑшӑн хамӑр чӗререн тав тунине калаҫа пама пултарнӑшӑн савӑнатпӑр.

Совет Союзӗнче пысӑк ӗҫсем тунине нимӗҫ халӑхӗ савӑнса сӑнаса тӑрать, Совет Союзӗн халӑхӗсене коммунизма кусас ӗҫре ҫӗнӗрен пысӑк ҫитӗнӳсем тума пӗтӗм чӗререн ырӑ сунать.

Сывӑ пултӑр та чечеклентӗр Совет ҫӗршывӗ—мир, демократи тата социализм ӗҫӗн хӑватлӑ тӗрекӗ!

Сывӑ пултӑр Совет Правительстви тата Совет Союзӗнчи мухтавлӑ Коммунистсен Партийӗн Центральнӑй Комитечӗ!

Сывӑ пултӑр мире юратакан нимӗҫ халӑхӗпе мире юратакан Совет Союзӗнчи халӑхсем хушшинчи тӗреклӗ те ҫирӗп туслӑх!

СССР Министрӗсен Совечӗн Председателӗ Г. М. Маленков

Демократиллӗ Германи Республикин Правительство Делегацине йышӑнни

Августӑн 20-мӗшӗнче СССР Министрӗсен Совечӗн Председателӗ **Г. М. Маленков** Демократиллӗ Германи Республикин Правительство Делегацине — Премьер-Министра Отто **Гротеволе**, Премьер-Министр Заместительне Вальтер **Ульбрихта**, Премьер-Министр Заместительне Отто **Нушкене**, Премьер-Министр Заместительне тата Строительство Министрне Лотар **Больца**, Премьер-Министр Заместительне тата Финанс Министрне Ганс **Лоха**, Демократиллӗ Германири Наци фрончӗн Наци Совечӗн Председательне профессор **Э. Корренса**, Государство План Комиссийӗн Председательне Бруно **Лейшнера**, нимӗҫсен ирӗклӗ профсоюзӗсен пӗрлешӗвӗн Председательне Герберт **Варнкене**, ирӗклӗ нимӗҫ ҫамрӑкӗсен Союзӗн Центральнӑй Совет Председательне Эрих **Хонекера**, Ял тата вӑрман хуҫалӑх Министрне Ганс **Райхельта**, Тулашри тата Германири шалти суту-илӳ Министрне Журт **Грегора**, Металлурги тата сӑрт-ту промышленность Министрне Фриц **Зельбмана**, Демократиллӗ Германи Республикин Мускаври Дипломатиллӗ Миссийӗн Пуҫлӑхне Рудольф **Аппельта**, Германири демократиллӗ хӗрарӑмсен союзӗн Представительне Ильза **Тилене**, Демократиллӗ Германи Республикин Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствин Сотрудникне Петр **Флорина** йышӑннӑ.

Совет Союзӗ енчен калаҫусене ҫак юлташсем хутшӑннӑ: **В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров**, Финанс Министрӗ **А. Г. Зверев**, Шалти тата тулашри суту-илӳ Министрӗн Заместителӗ **И. Г. Кабанов**, Совет Союзӗн Германири Верховнӑй Комиссарӗ посол **В. С. Семенов**, СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствин Коллегийӗн Членӗ **Г. М. Пушкин.**

Калаҫусем ӑшӑ кӑмӑлпа, туслӑн иртнӗ.

В. М. Молотов Демократиллӗ Германи Республикин Премьер-Министрне О. Гротеволе йышӑнни

Августӑн 20-мӗшӗнче СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министрӗ В. М. Молотов Демократиллӗ Германи Республикин Премьер-Министрне Отто Гротеволе йышӑннӑ.

Йышӑнура ССР Союзӗн Германири Верховнӑй Комиссарӗ посол В. С. Семенов пулнӑ.

Куйбышев гидроэлектростанцине тума пуҫланӑранпа виҫӗ ҫул ҫитрӗ

КОМСОМОЛЬСКИ ПОСЕЛОК (Куйбышев облаҫӗ), августӑн 20-мӗшӗ. (ТАСС). СССР Министрӗсен Совечӗ «Атӑл ҫинче Куйбышев гидроэлектростанцине тӑвасси ҫинчен» постановлени пичетлесе кӑларнӑранпа августӑн 21-мӗшӗнче виҫӗ ҫул ҫитрӗ. Ҫак вӑхӑт хушшинче Жигулире пысӑк ӗҫсем туса иртернӗ. Строительсем котловансенчен нумай миллион кубометр тӑпра кӑларса, ӑна перемычка ҫине купаланӑ, 200 пин кубометра яхӑн бетон хывнӑ, миллионшар тонна тӗрлӗ грузсем турттарнӑ.

Кунти вырӑн палламалла мар улшӑннӑ. Хӑйӑр, чул тата хурӑ купаласа пысӑк та ҫӳллӗ перемычка туса лартнӑ, вӑл Атӑла ҫурри таран кӗрсе тӑрать. Могутово сӑрчӗ хӗрринчи пӗтӗм айлӑма тенӗ пекех ГЭС-ӑн пысӑк котлованӗ йышӑнать. Нумаях пулмасть ҫӗр чавакан машинӑсем унӑн тӗпӗнче ӗҫлеме пуҫланӑ. Халӗ кунта бетон хурас ӗҫе тытӑннӑ. Бетон хунипе пӗрлех ГЭС котлованӗнче бетон турттаракан эстакада тума пуҫланӑ. Хӑватлӑ крансем вырнаҫтарса лартаҫҫӗ.

Атӑлӑн сулахай ҫыранӗнче те пысӑк ӗҫсем пыраҫҫӗ. Атӑла юхса кӗрекен пӗчӗк шывӑн ҫыранӗ пулнӑ вырӑнта, Комсомольски поселокӗнче инҫетри мар вырӑнта, пӑрахутсем ҫӳреме тӑвакан анатри шлюз площадки сарӑлса выртать. Строительсем шлюз тӗпне бетон хывса пӗтерчӗ те ӗнтӗ. Халӗ вӗсем камера стенисене тума тата тури шлюзра ӗҫлеме тытӑннӑ. Бетон хурас ӗҫре хӑватлӑ насуссемпе усӑ кураҫҫӗ. Гусеничнӑй тракторсем пулӑшнипе арматура, фермӑсем вырнаҫтарса лартаҫҫӗ. Ҫитес кунсенчех 15 тонна ҫӗклекен кабель-кран ӗҫлеме тытӑнать. Ҫакӑ монтаж ӗҫӗсене чылай ҫӑмӑллатать.

Строительствӑра производствӑлла-техникӑлла ӗҫсем валли хӑватлӑ никӗс туса хунӑ. Чугун ҫулсем, шоссе ҫулӗсем, пысӑк вольтлӑ линисем, гаражсем, складсем, тӗрлӗрен мастерскойсем туса лартнӑ. Атӑлӑн икӗ енче автоматизациленӗ виҫӗ бетон завочӗ ӗҫлеме тытӑннӑ. Ҫак заводсем кашни талӑкра икӗ пиншер кубометр бетон хатӗрлесе кӑлараҫҫӗ. Могутово сӑрчӗ хӗрринче чул хатӗрлекен завод ӗҫлеме пуҫланӑ. Кӑҫал строительсен бетон завочӗсем 6, чул завочӗсем 3, механизмсемпе автомашинӑсене юсакан заводсем ҫӗнӗрен туса лартмалла.

Строительство площадкисемпе юнашар, Атӑл ҫыранӗсенчи илемлӗ вырӑнсенче, гидростанци тӑвакансен виҫӗ поселокӗ: Комсомольски, Портовый, Шлюзовой поселоксем ӳссе ларнӑ. Строительсемпе нефтяниксен хули Жигулевск ҫултан-ҫул илемленсе пырать. Виҫӗ ҫул хушшинче гидроэлектростанци тунӑ ҫӗрте ӗҫлекенсем валли 200 пин тӑваткал метр ытлӑ пурӑнмалли ҫӗнӗ ҫуртсем, клубсем, вӑтам шкулсем, ҫӑкӑр завочӗсем, мунчасем, столовӑйсем, больницӑсем, поликлиникӑсем тата ытти культурӑпа йӑла учрежденийӗсем туса лартнӑ.

Жигулири стройкӑра гидростроевецсен чаплӑ коллективӗ ӳссе ҫитӗннӗ. Михаил Евец, Василий Клементьев, Владилен Мячев, Василий Лямин механизатор-экскаваторщиксен ячӗсене пӗтӗм ҫӗршыв пӗлсе тӑрать. Вӗсем машинӑсемпе тата механизмсемпе туллин усӑ курассишӗн, кашни кубометр тӑпра кӑларма тухакан расхода чакарассишӗн ӑмӑрту пуҫарса янӑ.

Стройкӑра Атӑлпа Дон хушшинчи канала тунӑ ҫӗрте ӗҫленӗ рабочисем те ӑнӑҫлӑ ӗҫлеҫҫӗ. Вӗсем хушшинче—Социализмла Ӗҫ Геройӗ электросварщик Алексей Улесов, экскаватор бригадирӗ Иван Ермолаенко.

«Куйбышевгидростройра» ӗҫ хӑвӑртлӑхӗ кунтан-кун ӳссе пырать. Юлашки кунсенче ҫӗр чавнӑ ҫӗрте талӑкра 120 пин кубометр ытларах тӑпра кӑлараҫҫӗ. Хӑшпӗр кунсенче 3 пин кубометр таран бетон хываҫҫӗ.

Гидроузел строительствинче пин йышши ытла машинӑсемпе, механизмсемпе, инструментсемпе ӗҫлеҫҫӗ. Ҫӗршыври ҫӗршер предприятисем кунта хӑйсен продукцине ярса тӑраҫҫӗ. Кашни талӑкра строительствӑна машинӑсем, строительство материалӗсем, оборудовани тиенӗ вагонсем 200 ытла килсе тӑраҫҫӗ. Кунсӑр пуҫне, шыв ҫулӗ тӑрӑх талӑкне пин тонна яхӑн груз килсе тӑрать.

Куйбышеври ГЭС строителӗсен коллективӗ, СССР Верховнӑй Совечӗн пиллӗкмӗш сессийӗн решенийӗсемпе хавхаланса, строительствӑпа монтаж ӗҫӗсене правительство палӑртса панӑ срокченче пурнӑҫлассишӗн ӑмӑртса ӗҫлет.

СССР Верховнӑй Совет Президиумӗн Председателӗ К. Е. Ворошилов Инди изобразительнӑй искусствин выставкинче пулнӑ

Августӑн 20-мӗшӗнче, СССР Верховнӑй Совет Президиумӗн Председателӗ К. Е. Ворошилов,—СССР Культура министрӗ П. К. Пономаренко, СССР Верховнӑй Совет Президиумӗн Секретарӗ Н. М. Пегов, СССР Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен министрӗн Заместителӗ В. А. Зорин, СССР Культура Министрӗн Заместителӗсем С. В. Кафтанов тата И. Г. Большаков юлташсемпе пӗрле,—Инди изобразительнӑй искусствин выставкинче пулнӑ. Выставка СССР Художествӑсен Академийӗн выставкӑсем иртерекен залӗнче вырнаҫнӑ.

К. Е. Ворошилова тата унпа пӗрле пыракансене Индин Совет Союзӗнчи Чрезвычайнӑй тата Полномочнӑй Послӗ К. П. Ш. Менон, Пӗтӗм Индири изобразительнӑй искусствӑпа прикладной искусствӑсен обществин Хисеплӗ Генеральнӑй Секретарӗ Барада Укил, выставкӑпа пӗрле Совет Союзне килнӗ Инди художникӗсен делегацийӗ, ҫавӑн пекех Мускаври художниксен представителӗсем, СССР Художествӑсен Академийӗн президенчӗ А. М. Герасимов кӗтсе илнӗ.

К. Е. Ворошилов Инди художникӗсен картинисемпе скульптурисен выставкинче икӗ сехет хушши курса ҫӳренӗ. (ТАСС).

Комбайнерсем Казахстана каяҫҫӗ

СТАВРОПОЛЬ. Крайри нумай районсенче колхозсем тырӑ вырса пӗтернӗ, халӗ выльӑх апачӗ хатӗрлеҫҫӗ, кӗрхи ҫӗртме тӑваҫҫӗ, кӗрхи тырӑсем акма ҫӗре ҫемҫетсе хатӗрлеҫҫӗ. Комбайнерсен ушкӑнӗсем, машинисемпе те пӗрле илсе, ҫӗршывӑн хӗвелтухӑҫӗнчи районсене тырпул пухса кӗртме каяҫҫӗ.

Ҫак кунсенче Казахстана тата Тюмень облаҫне 400 комбайнер тухса кайнӑ. Ставрополь крайӗнчи 1.500 механизатор ҫӗршывӑн хӗвелтухӑҫӗнчи районӗсене тырпул пухса кӗртме каяҫҫӗ. (ТАСС).

Государствӑна—тырӑ

ИШЛЕЙ. Жданов ячӗпе тӑракан колхозри колхозниксемпе колхозницӑсем кӗрхи тырӑсене кӗске срокра, пӗр тӑккаламасӑр вырса пӗтерчӗҫ. Кӗлте турттарса капана хывассине тата авӑн ҫапассине малтанхи кунсенчех йӗркелерӗҫ. Сложнӑй молотилкӑпа ҫӗрӗн-кунӗн ӗҫлерӗҫ. 5-мӗшпе 6-мӗш бригадӑсем ыраш ҫапса пӗтерчӗҫ. Халӗ Тӑван ҫӗршыв умӗнчи пӗрремӗш тивӗҫе сентябрӗн 1-мӗшӗччен пурнӑҫлама социализмла ӑмӑртса ӗҫлеҫҫӗ. Государствӑна тырӑ памалли графика иртерсе тултарса пыраҫҫӗ.

Т. Савельев шофер Шупашкарти хатӗрлев пунктне кашни кун ик-виҫӗ рейс туса 3—4 тонна тырӑ леҫет. Кунсӑр пуҫне, транспорт бригади 10—15 лавпа хатӗрлев пунктне тырӑ турттарать. Ку ӗҫре комсомолецсем паха тӗслӗх кӑтартаҫҫӗ.

И. ХМЕЛЕВ.

Кӗраки ӗҫӗсене хӑвӑртлатмалла

ЙЕПРЕҪ. Крупская ячӗпе тӑракан тата «Искра» колхозсем кӗрхи тырӑсене акса пӗтерчӗҫ. Ҫак ӗҫ «Гвардеец», «Х лет Октября» колхозсенче те вӗҫленсе пырать.

Анчах та районти чылай колхозсенче кӗрхи тырӑсем акас ӗҫ вӑрахӑн пырать. «Большевик» колхозӑн планпа 220 гектар ҫине кӗрхи тырӑсем акмалла, августӑн 18-мӗшӗ тӗлне пурӗ те 72 гектар ҫеҫ акнӑ. Кӗрхи тырӑсене «Новая жизнь», «Красный партизан», «Красный урожай», «Путиловка» тата ытти колхозсенче те вӑрахӑн акаҫҫӗ.

Колхозсенче уйрӑммӑнах кӗрхи тулӑ акас ӗҫ юлса пырать. Чылай ҫӗрте тулӑ вӑрлӑхӗ хатӗрлемен. «Красный партизан» колхозӑн 95 гектар ҫине кӗрхи тулӑ акмалла пулсан, пӗр гектар та акман. Калинин ячӗпе, Ленин ячӗпе тӑракан, «Красный урожай» тата ытти колхозсенче кӗрхи тулӑ акма тытӑнман.

Н. ПАВЛОВ.
Г. РУСАНОВ.

* * *

ПЕРВОМАЙСКИ, августӑн 21-мӗшӗ. (Телефонпа). Районти «Красный флот», «Путь коммунизма», «Большевик», «Путь социализма», Шверник ячӗпе тата Мичурин ячӗпе тӑракан колхозсем кӗрхи тырӑсене акса пӗтерчӗҫ.

Чи малтан, августӑн 15-мӗшӗ тӗлне, ҫак ӗҫе «Красный флот» колхоз вӗҫлерӗ. Колхоза И. Максимов ертсе пыракан трактор бригади пулӑшрӗ. Бригадӑри трактористсем С. Нестеровпа А. Денисов юлташсем «НАТИ» тракторпа, В. Алексеевпа К. Козлов юлташсем «ДТ-54» тракторпа кулленхи нормӑна иртерсе тултарса ӗҫлерӗҫ. Колхоз правленийӗ трактористсен ӗҫне лайӑх хакласа йышӑнчӗ. Халӗ тракторсемпе кӗрхи ҫӗртме тӑваҫҫӗ.

Н. НИКОЛАЕВ.

Кӗрхи ҫӗртме тӑваҫҫӗ

СӖНТӖР, августӑн 21-мӗшӗ. (Телефонпа). «Новая жизнь», Каганович ячӗпе тӑракан, «Прожектор» колхозсем кӗрхи тырӑсене акса пӗтерчӗҫ. «Новая жизнь» ялхуҫалӑх артелӗ ҫитес ҫулла выльӑхсене ҫулса ҫитерме 10 гектар ҫине ыраш акрӗ.

Кӗрхи тырӑсене акнипе пӗрлех, чылай колхозсенче кӗрхи ҫӗртме тума тытӑннӑ. МТС механизаторӗсем «Аврора» колхозра 70 гектар, Лысенко ячӗпе тӑракан колхозра 30 гектар, «Гигант» колхозра 35 гектар ҫӗртме тунӑ.

(Хамӑр корр.).

* * *

ЧУРАЧӐК. Сталин ячӗпе тӑракан колхоз кӗрхи ҫӗртме сухине 73 гектар, «Большевик» колхоз 100 гектар тунӑ.

Ворошилов ячӗпе тӑракан колхоз иртнӗ ҫулсенче районта юлса пыракан колхозсенчен пӗри шутланнӑ. Ҫак колхоз кӑҫал малта пыракан колхозсемпе танах ӗҫлесе пыма пуҫларӗ, уйри тырпула вӑхӑтра пухса кӗчӗ. Халӗ кунта хӗрсех авӑн ҫапаҫҫӗ.

Ф. СЕМЕНОВ.

Пуçламăш парторганизаци тырăшăн кĕрешес ĕçре

Етĕрне районĕнчи Маленков ячĕпе тăракан колхозран килнĕ çырусем

* * *

Çитес çулхи вăйлă тырпулшăн

Кĕрхи тырăсене эпир пĕр тăккаламасăр пухса кĕртрĕмĕр. Ир пулакан çуртрисене те пĕтĕмпех вырса пĕтертĕмĕр. Пирĕн колхозниксем кăçал нихçанхинчен те хастарлăрах ĕçлеççĕ. Эпир вăйлă тырпул туса илтĕмĕр. Колхозниксене аванс шучĕпе ĕçкунĕ пуçне пĕрер килограмм кĕрхи тулă, пĕрер килограмм çурхи тулă валеçсе патăмăр. Кăçал колхозниксене ĕçкунĕ пуçне сахалтан та 3-шер килограмм тĕштырă, 3-шер тенкĕ укçа валеçсе паратпăр.

Тухăçлă тырпул туса илесси малтан хатĕрленнинчен, тырăшăн малтанхи çулах тăрăшнинчен килнине эпир лайăх пĕлетпĕр. Çавăнпа çитес çулхи тырпулшăн та халех пĕтĕм вăя хурса тăрăшатпăр.

Кăçал кĕрхи тумалли çĕр лаптăкне агротехника кăтартнă вăхăтра, май уйăхĕнчех, сухаларăмăр. Сухаласса 22—23 сантиметр тарăнăш суханă. Çĕртмене икĕ хутчен культиваци турăмăр. Август уйăхĕ пуçламăшĕнче вара акмалли пĕтĕм çĕр лаптăкне тепĕр хут сухаласа хатĕрлерĕмĕр.

Кăçал пирĕн 300 гектар ыраш акмалла. Çак лаптăк çине 5.010 тонна тислĕк кăларнă. Кĕракине вăрлăх участокĕсенчен пухса илнĕ вăрлăхпа акатпăр. Вăрлăх мĕнле шăтса тухнине малтанах тĕрĕслерĕмĕр. Акана августăн 9-мĕшĕнче тытăнтăмăр.

Çитес çулхи çуркунне акмалли çĕр лаптăкĕсем çинче хăмăл сухалама тытăннă. Сывăх кунсенчех кĕрхи çĕртме сухине тума тытăнатпăр. Çуракинче акмалли чылай культурăсен вăрлăхĕсене хывса çитертĕмĕр.

Уйри тырпулсене пухса кĕртсе çитес çулхи тырăшăн кĕрешнипе пĕрлех, техникăлла культурăсене вăхăтра пухса кĕртессишĕн те колхозниксем тăрăшса ĕçлеççĕ. 23 гектар йĕтĕне татса пĕтертĕмĕр. 10 гектар çинчи йĕтĕне вăррине çапса илсе пулма сарса хунă. Йĕтĕн тупăшлă культура. Иртнĕ çул йĕтĕнрен 70 пин тенкĕ тупăш илнĕ. Йĕтĕн вăрри памалли плана кăçал та иртнĕ çулхи пекех 300 процент чухлĕ тултаратпăр. Кăçал йĕтĕнрен сахалтан та 150 пин тенкĕ тупăш илетпĕр.

Çак кунсенчех çĕрулми кăларма тытăнатпăр. Государствăна 150 тонна çĕрулми памалла. Августăн 30-мĕшĕ тĕлне çĕрулми памалли çулталăкри плана та тултаратпăр.

Уй-хир ĕçĕсене ăнăçлăн туса пынипе пĕрлех обществăлла вылăх-чĕрлĕх çинчен те манмастпăр. Мĕншĕн тесен колхозăн вылăх-чĕрлĕх йышĕ мĕн чухлĕ ытларах, тырпул тухăçлăхĕ те çавăн чухлĕ пысăкрах пулать. Ялхуçалăхĕн çак икĕ отраслĕ пĕр-пĕринпе тачă çыхăнса тăраççĕ, пĕр-пĕрне малалла аталантарса пыма пулăшаççĕ.

Вылăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли государство планне пур вылăхсем тата кайăк-кĕшĕк енĕпе те иртерее тултарнă. Вылăх-чĕрлĕхрен илекен тупăш çулсеренех ÿссе пырать. Августăн пĕрремĕшĕ тĕлне кашни сăвакан ĕнерен вăтам шутпа 1.324 литр сĕт, кашни сысна аминчен 11 сысна çури илнĕ. Кăçал эпир кашни сăвакан ĕнерен вăтам шутпа 2.400 литр сĕт суса илетпĕр. Государствăна сĕт памалли плана тахçанах тултарнă. Нумай пулмасть планран иртерсе 30 пин литр сĕт парса, çĕнĕ автомашина туянтăмăр.

Вылăх-чĕрлĕх валли 7.710 центнер утă, 2.100 центнер клевер утп, 100 тонна силос хатĕрленĕ. Арпа-улăм ытлашшипех пулать. Колхозра 120 тонна силос хывмалăх башня туса çитереççĕ. Вылăх-чĕрлĕхе хупмалли çуртсене пурне те хĕле хатĕрлесе çитертĕмĕр. Çак кунсенчех ĕне фермине автопоилка вырнаçтаратпăр, фермăсенче ĕçлекенсем валли пурăнмалли çĕнĕ çурт туса пĕтеретпĕр.

Çак пĕтĕм ĕçсене тума колхозниксене колхозри коммунистсем хавхалантарса ертсе пыраççĕ. Вĕсем пуçарса ертсе пынипе пирĕн колхозăн обществăлла хуçалăхĕ вăйланса тĕрекленсе пырать.

М. КНЯЗЬКОВ,
колхоз председателĕ.

Коммунистсем малти ретре

Пирĕн парторганизацире 17 коммунист. Вĕсем пурте ответлă вырăнсенче ĕçлеççĕ. М. Князьков юлташ—колхоз председателĕ, П. Абакумов, В. Бритвин, М. Мухортов юлташсем—уй-хир бригадисен бригадирĕсем, А. Шмелевпа М. Шатрова юлташсем—кладовщиксем. К. Шмелев юлташ транспорт бригадине ертсе пырать. Е. Щетинина юлташ—сĕт-çу фермин заведующийĕ, М. Титов юлташ сысна фермин заведующийĕ пулса ĕçлеççĕ. Вĕсем пурте хăйсен ĕçĕпе ытти колхозниксене хавхалантарса пыраççĕ.

Коммунистсем тырпул пухса кĕртнĕ вăхăтра, ытти ĕçсенчи пекех, тăрăшса ĕçлеççĕ. Н. Скрепков коммунист тырă вырма тухнăранпах жнейкăпа ĕçлет. Кунсерен 4-шар гектар вырмалла пулсан, вăл 6—7-шер гектар вырать. Е. Васильева коммунистка, ватă пулин те, пĕр ĕçрен те юлмасть. Ăна кĕлте çыхнă çĕрте те, итем çинче те курма пулать.

Хуçалăхра çитĕнÿсем тăвасси политикăлла-массăлла ĕçе ăнăçлă туса пынинчен килет. Уй-хир ĕçĕсем вăхăтĕнче политикăлла-массăлла ĕç туса пыма 12 агитатор уйăрнă, вĕсене бригадăсем çумне çирĕплетнĕ. Агитаторсем пурте политика ыйтăвĕсене лайăх ăнланаççĕ, производствăра малта пыраççĕ. Вĕсем кулленех тĕрлĕ темăсем тăрăх каласусем иртереççĕ, хамăр çĕршывра тата тĕнчери лару-тăру çинчен каласа параççĕ, партипе правительствăн постановленийĕсемпе паллаштараççĕ. Уй-хир ĕçĕсем пуçланнăранпа колхозниксем валли 7 доклад, 30 ытла каласу иртернĕ. Колхозниксене кашни кунах çĕнĕ хаçатсем вуласа параççĕ. Агитколлектив политикăлла-массăлла ĕçе пĕрмаях лайăхлатса пырас шутпа агитаторсемпе, вулавçăсемпе, боевой листок редакторĕсемпе час-часах канашлусем иртерет. Вĕсенче лайăх ĕçлекен агитаторсен опычĕпе мĕнпур агитаторсене паллаштаратпăр, çитес кунсенче иртермелли ĕçсем çинчен каласа паратпăр.

Колхозра стена хаçачĕ йĕркеллĕ тухса тăман. Çак ыйтăва парторганизаци пухăвĕнче сÿтсе яврăмăр. Стена хаçачĕн редакторĕ пулма парти членĕн кандидатне Й. Титов юлташа уйăртăмăр. Халĕ уйăхра икшер номер стена хаçачĕ кăларатпăр. Малтан кашни номерах 6-шар экземпляр кăларса пынă пулсан, уй-хир ĕçĕсем пуçлансан 8-шар экземпляр кăларма пуçларăмăр. Стена хаçачĕпе боевой листоксем уй-хир ĕçĕсенче малта пыракансен паха опытне, вĕсен ĕç меслечĕсене çутатаççĕ, юлса пыракансене, кахалсене критиклеççĕ.

Ĕçре çитĕнÿсем тума пулăшакан тĕп меслет вăл социализмла ăмăрту пулать. Коммунистсем социализмла ăмăртăва пуçарса пыракансем пулса тăчĕç. Колхозра тăватă бригада. Вĕсем кашниех гектартан вăтам шутпа 15 центнертан кая мар тĕштырă туса илессишĕн, мĕнпур ялхуçалăх ĕçĕсене пысăк пахалăхпа тата кĕске сроксенче пурнăçлассишĕн ăмăртса ĕçлеççĕ. Пуçламăш парторганизаци социализмла ăмăрту мĕнле сарăлса пынине тăтăшах тĕрĕслет. Ăмăрту итогĕсене парти пухăвĕсенче час-часах сÿтсе яватпăр, бригадăсем обязательствăсене мĕнле пурнăçласа пынине тăтăшах тĕрĕслесе тăратпăр.

Тырпул пухса кĕртес ĕçсенче П. Абакумов коммунист ертсе пыракан бригада мала тухрĕ. Уй-хирти ĕçсем пуçлансанах бригадăра пĕтĕм ĕçе сдельщина йĕркипе туса пыма пуçланă. Бригадир уйра ĕçлекен кашни колхозника куллен мĕн чухлĕ ĕç тумаллине кăтартса парать, ĕçĕн пахалăхне тĕрĕслесе тăрать.

Тырпул пухса кĕртме тытăннă малтанхи кунсенчех П. Абакумов юлташ бригадинче социализмла ăмăртăва мĕнле йĕркелени çинчен коммунистсен пухăвĕнче сÿтсе явнă. Хăшпĕр бригадăсенче социализмла ăмăрту начар сарăлса пыни палăрчĕ. Çак çитменлĕхе пĕтерес тĕлĕшпе мĕн-мĕн тумаллине, П. Абакумов юлташ ертсе пыракан бригадăн опытне сарма палăртрăмăр. Ăмăрту мĕнле пынине куллен тĕрĕслесе тăма уйрăм коммунистсене порученисем патăмăр. Вĕсем хăйсене панă ĕçе пурнăçлаççĕ. Ăмăрту итогĕсене бригадăсенчи пухусенче пăхса тухатпăр, кăтарту хăми çине çыратпăр.

Политикăлла-массăлла ĕçе куллен туса пыни, колхозниксем хушшинче социализмла ăмăртăва анлăн сарса яни уй-хир ĕçĕсене вăхăтра туса пыма май пачĕ. 324 гектар çинчи кĕрхи тырăсене 7 кун хушшинче вырса пĕтертĕмĕр, пĕтĕм вырнă тырра капана хывнă, 244 гектар çинчи ыраша çапса пĕтернĕ. Çуртри вырас ĕç те лайăх пулса пырать. Тулă, сĕлĕ, пăрçа тата ытти ир пулакан культурăсене пĕтĕмпех вырса, 75 процентне çапса пĕтертĕмĕр.

Тырпула вăхăтра та пĕр тăккаламасăр пухса кĕртес ĕçре колхоза МТС механизаторĕсем нумай пулăшрĕç. Ыраш вырнă çĕрте В. Токсубаев юлташ «С-6» комбайнпа кунсерен 14—15 гектар, А. Шмелев юлташ самоходнăй комбайнпа 10—12 гектар вырса пычĕç. Колхоза вĕсем 200 гектар ытла кĕрхи тырăсем вырса пачĕç, çуртри вырнă чухне тата тухăçларах ĕçлерĕç. В. Токсубаев юлташ тулă тата сĕлĕ вырнă çĕрте кунсерен 18—20-шер гектар вырчĕ.

Тырпул пухса кĕртме тытăнсан малтанхи кунсенче çитменлĕхсемпе чăрмавсем те пулчĕç. Уйрăм колхозниксем уя час тухмастчĕç, ĕçрен часах таврăнни те пулнă. Хăшпĕрисем хăйсен килти ĕçĕсене туса пурăннă. Хирте кахалланса ĕçлекенсем нормăна тултарман, пучах нумай тăкса хăварнă. Пуçламăш парторганизаци çак çитменлĕхсене вăхăтра пĕтерсе пычĕ.

Пирĕн умра мĕнпур тырпула августăн 25-мĕшĕ тĕлне пухса кĕртес, сентябрь пуçланнă тĕле авăн çапса пĕтерес, сентябрĕн 20-мĕшĕ тĕлне пĕтĕм ялхуçалăх ĕçĕсене туса пĕтерес задача тăрать. Колхозри коммунистсемпе мĕнпур колхозниксем çак задачăна чыслăн пурнăçлассишĕн ырми-канми кĕрешеççĕ.

В. МЕЩАНИНОВ,
колхозри пуçламăш парторганизаци секретарĕ.

Чыслă ĕç

Мана виççĕмĕш бригадăра агитатор пулса ĕçлеме çирĕплетнĕ. Уй-хирте хĕрÿ ĕçсем пуçланиччен агитаторсен канашлăвĕ пулчĕ. Унта тырă вырнă вăхăтра агитаторсем мĕнле ĕçлемелли çинчен тĕплĕн ăнлантарчĕç.

Канашлу хыççăн эпĕ ĕç планĕ туса хатĕрлерĕм. Планра мĕнле темăсем тăрăх каласусем иртермеллине, хаçатсем çинчи материалсене вуласа парассине, радиопа паракан хыпарсене пĕлтерсе тăрассине кĕртрĕм. Çакăнпа пĕрлех палăртнă ĕçсене мĕнле майсемпе туса пымаллине те шухăшласа пăхрăм.

Тырă вырма тухсан колхозниксемпе «Социализмла ăмăрту — çитĕнÿсем тума пулăшакан тĕп меслет» тема тăрăх каласу иртертĕм. Ку вăхăтра сдельщина йĕркипе ĕçлессине организацилемен пулнă. Колхозниксене сдельщина мĕн тери усă пани çинчен каласа патăм. Тепĕр кунне бригадăра тырă вырас тата кĕлте çыхас ĕçсене сдельщина йĕркипе туса пыма тытăнтăмăр. Ĕç тухăçлăхĕ чылай ÿсрĕ. Унччен кайра пынă колхозниксем те темиçе хут лайăхрах ĕçлеме пуçларĕç.

Халĕ колхозниксене ССР Союзĕн Верховнăй Совечĕн пиллĕкмĕш сессийĕн решенийĕсем çинчен ăнлантарса паратăп. СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕ Г. М. Маленков юлташ каланă сăмаха вуласа патăм. Сесси решенийĕсене колхозниксем чун-чĕререн ырлаççĕ.

М. ТОКСУБАЕВ,
агитатор.

Тырпул пухса кĕртесси—чи ответлă тапхăр

Çуракине ăнăçлăн вĕçленĕ хыççăнах эпир тырпул пухса кĕртме хатĕрленме тытăнтăмăр. Жнейкăсене, тырă тасатмалли машинăсене, кĕрепленлĕ çавасемпе çурласене, транспорт инвентарĕпе лаша таврашĕсене хире тухиччен чылай малтан юсаса çитертĕмĕр. Витĕ итемсене, авăнсемпе сушилкăсене, тырă склачĕсене юсарăмăр, çĕнĕрен те турăмăр. Ĕç планĕ туса çирĕплетрĕмĕр. Унта камăн мĕн тата мĕн чухлĕ ĕç тумаллине палăртрăмăр. Тарăнăн шухăшласа тунă плана бригадăри колхозниксен пухăвĕнче сÿтсе яврăмăр. Кĕскен каласан, пирĕн бригада тырпула пухса кĕртме лайăх хатĕрленсе тухрĕ.

Кĕрхи тырăсем пур çĕрте те пухса çитесси кĕтсе тăмарăмăр. Пĕр-пĕр лаптăкра пулса çитнине çийĕнчех вырма тытăнтăмăр. Колхозниксем мĕнле ĕçленине, ĕçе хăçан тухнине кашни кун тĕрĕслесе тăтăм. Ĕç хыççăн бригадăри колхозниксемпе производствăлла канашлусем иртернĕ. Унта кам пани мĕн чухлĕ ĕçлени, ĕçе хăçан тухни, колхозра тата бригадăра ăмăрту мĕнле сарăлса пыни çинчен каласа панă. Малта пыракансен ĕç опычĕсемпе, бригада умĕнче ыран тăракан ĕçсемпе паллаштарнă. Ĕçе юлса тухакансене бригадăри колхозниксем хăйсем те асăрхаттарсах тăнă. Ĕçе çапла йĕркелени кĕрхи тырăсене хăвăрт пухса кĕртме май панă. Ыраш вырма июлĕн 24-мĕшĕнче тытăнса, августăн пĕрремĕшĕ тĕлне пĕтĕмпех вырса пĕтертĕмĕр, капана хыврăмăр.

Ыраш вырса пĕтернĕ çĕре çуртрисем те пулса çитрĕç. Бригадăн 12 гектар кĕрхи тулă, 47 гектар çурхи тулă, 55 гектар сĕлĕ, 4,2 гектар пăрçа вырмалла, 10 гектар йĕтĕн татмалла. Ыраш вырнă чухнехи пекех, çуртрисене вырнă чухне те бригадăна механизаторсем нумай пулăшрĕç. Пĕтĕм культурăсенчен çуррине ытларах комбайнсемпе вырнă. Çав хушăрах колхозниксем те тухăçлă ĕçлерĕç. Тырă вырса çыхаççĕ-и, авăн çапса тырă сăвăраççĕ-и, кĕлте турттараççĕ-и—пур çĕрте те нормăна иртерсе тултараççĕ.

Ĕçре пирĕн черетлĕх çук. Пĕрисем вырса çыхаççĕ, теприсем итем çине турттарса капана хываççĕ.

Хире тухнă малтанхи кунсенче ĕçре чăрмавсем те пулкаларĕç. Уйрăм колхозниксем ĕçе час тухмастчĕç. Сăмахран, А. Абакумов колхозник хăйĕн килĕнчи ĕçĕсемпе вăхăта ытларах иртеретчĕ. Ĕç хыççăн пулакан канашлусенче бригадăри колхозниксем кахалсене, колхоз ĕçĕ çине тĕрĕс мар пăхакансене питлерĕç. Ĕç дисциплинине пăсакан колхозниксен çинчен стена хаçачĕнче çырчĕç. Çакăн хыççăн колхозниксен дисциплини нумай çирĕпленчĕ.

Пуçламăш парторганизаци бригадăра политикăлла-массăлла ĕçе куллен лайăхлатса пычĕ. Агитаторсем колхозниксемпе каласусем иртереççĕ, кашни куллен хаçатсем çинчи материалсене вуласа параççĕ. Н. Скребков юлташ жнейкăпа ĕçлет. Лашасене апатлантарма е кантарма тăратсан, вăл колхозниксемпе каласу иртерет, хаçатсем вуласа парать. Бригадăра вăл «Эпир миршĕн ăмăртатпăр», «Коммунистсен партийĕ 50 çул тултарчĕ» тата ытти темăсем тăрăх каласусем иртерчĕ. Халĕ вăл колхозниксене ССР Союзĕн Верховнăй Совечĕн пиллĕкмĕш сессийĕн решенийĕсемпе паллаштарать. Сесси решенийĕсем колхозниксемпе тата тухăçларах ĕçлеме хавхалантараççĕ. Колхозниксем хальхи пек хавхаланса ĕçленине курман. Пурте вĕсем тăрăшаççĕ, уйри тырпула хăвăрт та пĕр тăккаламасăр пухса кĕртессишĕн пархатарлăн ĕçлеççĕ.

Политикăлла-массăлла ĕçе куллен туса пыни, унăн пахалăхне лайăхлатни ĕçре ÿсĕмсем тума пулăшрĕ. Ир пулакан культурăсене пĕтĕмпех вырса пĕтерсе капана хыврăмăр. 10 гектар çинчен йĕтĕн татнă. Бригадăри колхозниксем сентябрĕн 20-мĕшĕ тĕлне пĕтĕм ялхуçалăх ĕçĕсене вĕçлеме обязательство илчĕç. Пирĕн колхозниксен сăмахĕ çирĕп. Эпир хамăр илнĕ обязательствăна пурнăçлатпăр.

П. АБАКУМОВ,
пĕрремĕш уй-хир бригадин бригадирĕ.

Шупашкар хулинчи агитаторсен пухăвĕ

Çак кунсенче Чăваш академи театрĕн çуртĕнче Шупашкар хулинчи агитаторсен пухăвĕ пулса иртрĕ. Пухура 700 çын ытла пулчĕ.

СССР Верховнăй Совечĕн депутачĕ, Чăваш АССР Верховнăй Совет Президиумĕн председателĕ З. А. Андреева юлташ агитаторсене СССР Верховнăй Совечĕн пиллĕкмĕш сессийĕн ĕçĕсем çинчен доклад туса пачĕ.

Докладчик Верховнăй Совет йышăннă çĕнĕ Законсем çинчен тата вăл Законсем пирĕн çĕршыври халăх хуçалăхне малалла аталантарас, ĕçсыннисен пурнăçне лайăхлатса пырас тĕлĕшпе пысăк вырăн йышăнса тăни çинчен тĕплĕн каласа пачĕ. З. А. Андреева юлташ кунпа пĕрлех хамăр республикăри ĕçсем çинчен каларĕ, республикăри хăшпĕр промышленность предприятийĕсен ĕçĕнчи тата ялхуçалăхĕнчи çитменлĕхсем çинчен, вăл çитменлĕхсене пĕтерсе пырас тĕлĕшпе агитаторсем умĕнче тăракан задачăсем çинчен каласа пачĕ.

Свинаркăсен ăмăртăвĕ

ЙĔПРЕÇ. Сталин ячĕпе тăракан колхозри свинаркăсем кăçал кашни сысна аминчен 18-шар çура илсе ÿстерессишĕн ăмăртса ĕçлеççĕ. Ăмăртура В. Сидорова, В. Волкова свинаркăсем малта пыраççĕ, вĕсем хăйсене çирĕплетсе панă кашни сысна аминчен 9-шар çура илнĕ. Çурасем лайăх çитĕнеççĕ. Часах сысна амисем иккĕмĕш хут çурасем туса параççĕ.

Ферма сысна ĕрчетмелли плана ытлашшипех тултарнă. План тăрăх 285 пуç сысна пулмалла пулсан, халĕ 390 сысна шутланать.

Фермăра йывăр ĕçсене механизациленĕ, кăçал çĕнĕ вите тунă, шлак-бетонран кормокухня лартнă. Сыснасем валли ятарласа 20 тонна силос хывнă. Колхоз çур çул хушшинче фермăран 40 пин тенкĕ тупăш илнĕ.

И. ИОНОВ.

*

„Коммунизм ялавĕ" хаçатра çырнă хыççăн

„Ĕç тухăçлăхне ÿстерсе пымалла"

Ĕçсынни депутачĕсен Çĕрпÿ район Совет исполкомĕн ялхуçалăхĕпе хатĕрлев управленийĕ «Коммунизм ялавĕ» хаçатра августăн 2-мĕшĕнче пичетленнĕ «Ĕç тухăçлăхне ÿстерсе пымалла» ятлă статьяри фактсем тĕрĕс пулни çинчен пĕлтерчĕ.

Ялхуçалăхĕпе хатĕрлев управленийĕ тата МТС дирекцийĕ тырпул пухса кĕртнĕ çĕрте ĕç тухăçлăхне ÿстерме тата машинăсемпе туллин усă курма тивĕçлĕ мерăсем йышăннă. Тырпул пухса кĕртес енĕпе кая юлнă колхозсене пулăшнă.

„Машинăсемпе ĕçлессине хакламаççĕ"

«Коммунизм ялавĕ» хаçатра августăн 5-мĕшĕнче «Машинăсемпе ĕçлессине хакламаççĕ» ятлă çыру пичетленнĕччĕ. Комсомольски райисполкомĕн ялхуçалăхĕпе хатĕрлев управленийĕ çырура асăннă çитменлĕхсене пĕтерес тĕлĕшпе тивĕçлĕ мерăсем йышăнни çинчен пĕлтерчĕ.

«Гигант», Мичурин ячĕпе, Ленин ячĕпе тăракан колхозсенче малтанхи вăхăтра комбайнсемпе çителĕксĕр усă курнă, кĕрхи тырăсем пухса кĕртес енĕпе юлса пынă пулсан, халĕ кĕрхи тырăсене пухса кĕртнĕ хыççăн, комбайнсемпе çуртри пухса кĕртме тытăннă.

„Урамри канашлу"

«Коммунизм ялавĕ» хаçатра августăн 1-мĕшĕнче пичетленнĕ «Урамри канашлу» ятлă фельетона Ĕçсынни депутачĕсен Советски район Совечĕн исполкомĕ сÿтсе явнă. Исполком фельетонра çитменлĕхсене тивĕçлипе критикленине, район кĕперсем тăвас тата кивĕ кĕперсене юсас енĕпе кашни çулах юлса пынине, кăçалхи плана 20 процент кăна тултарнине палăртнă.

Кĕперсем тăвас тата çулсене лайăхлатас ĕçсем çине çиелтен пăхнăшăн район Совечĕн исполкомĕн çул-йĕр пайĕн заведующине Т. Калитов юлташа ятланă, çул-йĕр строительствипе кĕперсем тутармалли тата кивĕ кĕперсене юсаттармалли плана кăçалхи ноябрĕн 1-мĕшĕччен тултармалла тăвассишĕн тивĕçлĕ мерăсем йышăнма хушнă.

„Столовăйра йĕркелĕх çук"

Июлĕн 21-мĕшĕнче «Коммунизм ялавĕ» хаçатра пичетленнĕ «Столовăйра йĕркелĕх çук» ятлă çырура Атăл леш енчи торф предприятийĕнчи столовăй рабочисемпе служащисен ыйтăвĕсене çителĕксĕр тивĕçтерсе пынине, Чăвашторг уйрăмĕ кунти çитменлĕхсемпе килĕшсе пурăннине, столовăй йĕркеллĕ ĕçлемелле тума тăрăшманнине кăтартса панăччĕ.

Чăвашторг директорĕ Белянкин юлташ çырура çитменлĕхсене тĕрĕс кăтартса пани, çырăва столовăйра ĕçлекенсен производствăлла канашлăвĕнче сÿтсе явни çинчен пĕлтерчĕ. Кирлĕ пек ĕçлесе пыманшăн столовăй заведующине Борисова Чăвашторг ятланă, Ипатова буфетчицăна асăрхаттарнă, производство заведующине Ветохина—вырăнтан кăларнă.

Чăвашторгăн Атăл леш енчи уйрăмĕ столовăй ĕçне лайăхлатма, кирлĕ продуктсене вăхăтра тăратма тивĕçлĕ мерăсем йышăннă.

ФЕЛЬЕТОН

Култаков системинчи чăпта историйĕ

Мамăшри пĕр сурт умĕпе иртсе пынă чухне чăпта куписем выртнине куратăн. Мĕнле-ха ку капла, — тĕлĕнеççĕ çынсем, — кунта чăпта тавраш пулмалла мар-çке? Ялпо чăптапа сутă тăвакан организаци мар вĕт. Ялпо членĕсене чăпта кирлĕ мар, вĕсем паха, йышши таварсем туянасшăн!

Ялти ĕçченсем тĕлĕнеççĕ: ăçтан, мĕн тума кÿрсе килнĕ çакăн чухлĕ чăпта пирĕн пата? Ăçта кайса сутассĕ-шин вĕсене? Ыйтаççĕ, тĕлĕнеççĕ, анчах тĕпне-йĕрне тупаймаççĕ. Ăна тума та йывăр. Унăн тупсăмĕ сыхланмаллипех сыхланнă. Чăпта историйĕпе унăн вăрттăнлăхне ялпора ĕçлекенсем никама та пĕлтермеççĕ. Ун пирки Ишлей райсоюзĕн председателĕ Е. Артемьева юлташ та пĕлмĕш пулать.

— Сирĕн Мамăш ялповĕнче чăпта сутăн илессĕ-им?

— Çук,—тет вăл, именнĕ пек пулса.—Эпĕ ун пирки нимĕн те пĕлместĕп. Отчетра чăпта илсе сутни çинчен вĕсем нимĕн те пĕлтермеççĕ, çавăнпа эпĕ нимĕн те пĕлместĕп.

Çапла, курман-илтмен.

Апла пулсан, акă, итлĕр, пĕлĕр.

Пĕррехинче, Мамăш ялповĕн магазинĕсенче ĕçлекен продавецсен канашлăвĕ пулнă. Кун йĕркинчи ыйтусене пăхса тухнă хыççăн, çав канашлăва пынисенчен хăшпĕрисем часах тепĕр канашлăва кайнă. Вара вĕсем ялпо председателĕн таварсем кÿрсе килес енĕпе ĕçлекен заместительне Ф. Култакова çапла каланă:

— Култаков юлташ, мĕнле ара капла? Малтанхи вăхăтсенче эпир чăпта илсе сутма та пултараттăмăрччĕ, халĕ вара ăна тума май çук. Чаратăр, хушмастăр. Мĕнле пурăнас-ха нимĕнле усламсăр? Тавар çаврăнăш планне тултарайман пирки хамăра та сахалтарах тивет вĕт-ха?!

— Тьфу,—тенĕ председатель заместителĕ,—мисе çул ĕçлетĕр, халĕ те пурăнма вĕренейместĕр?! Эсир чĕчĕ ачисем мар вĕт? Вĕренме вăхăт ĕнтĕ!

— Çаплине çаплах та-ха, анчах...

Председатель заместителĕ, сулахай кÿçне кăштах хĕснĕ те, ăс пама пуçланă:

— Эсир чăпта илме хăратăр-и? Ну, чарнă пултăр, ерунда! Пирĕн вĕт хамăрăн система! Çак системăра ĕçленĕ чухне пурăнма та пĕлес пулать. Паянтан пуçласа эсир каллех чăпта илме пултаратăр. Анчах илме пĕлĕр. Тепĕр чухне квитанци çырмасан та юрать. Кирлех пулсан, эпĕ сире ку тĕлĕшпе план та пама пултаратăп, анчах хутпа мар, сăмахпа кăна. Тата çакна та асра тытăр: сирĕн пата кам та пулин чăпта сутма пырать пулсан, вăл сире ырă тăвать. Эсир те вĕсене хăйсем ыйтакан тавара е укçа-тенкĕне вăхăтра парса ярăр. Чăпта хакне промыслă артелĕсем тÿлекен хакран пысăкрах тăвăр, вара вĕсем артель мунчалинчен çапса хатĕрлекен чăптанах пирĕн пата килсе парĕç.

— Тавтапуçăх, тавтапуç! — тенĕ продавецсем савăнса. Малашне эсир вĕрентнĕ пек пурăнăпăр, аптрамăпăр, сире хăвăра та манса хăвармăпăр,—килĕштернĕ Култаков майлисем çав кун.

Пуçланнă вара ялпора хĕрÿллĕ ĕç: магазинсемпе лавккасене чăпта çине чăпта пынă, продавецсем кунне-çĕрне те тиркемен. Ялпори «ĕçченсем» чăпта пырса сутакансене пĕрисене—сахăр, теприсене—çăнăх, ыттисене — магазинсемпе лавккасенче мĕн лайăххи пур, çавсене пара-пара янă.

Иккĕмĕш кварталта вĕçленсе пынă инвентаризаци тума та вăхăт çитсе тăнă. Паллах, кашни ĕçе хăйĕн вăхăтĕнче тумалла. Вăхăт çитсен Мамăш ялповĕнче те инвентаризаци пуçланнă. Шутланă, çырнă, каллех шутланă, приходсемпе расходсене «тандаштарнă», хăшпĕрисем тавлашнă, тĕпченĕ, ыйтса пĕлнĕ. Анчах кăлăхах пулнă: пурпĕрех тупсăмне тупайман, инвентаризацине те вĕçлеймен. Култаков системинче сыхланса ларнă сăмахна сÿтме çаплах май çук-ха.

— Мамăн хамăн система,—тенĕ вăл унтан «сăмхари вăрттăнлăх» çинчен пĕлме хăякан çынсене.—Сире, пирĕн ĕç çинчен пĕлме хăякан хăюллăрах çынсене, пирĕн ĕç çинчен пĕлмесен те юрать!

— Çапах та, чăптана мĕн хакпа илтĕр, ăçта сутрăр?— ыйтаççĕ унтан ку ĕçе чухлакан çынсем.

— Мĕнле чăпта? — ответлет вĕсене Култаков. — Курман-илтмен. Ним чăпти çинчен те эпĕ пĕлместĕп.

Çук, текех тунаймĕ Култаков! Фактсем çакăн пек: юлашки икĕ уйăх хушшинче кăна Култаков системинчи «тусем»: Мамăш ялповĕн тĕп магазинĕнче ĕçлекен М. Мастеров продавец 15.519 тенкĕлĕх, склад заведующийĕ П. Щеголин 13.752 тенкĕлĕх, Ф. Култаков 4.152 тенкĕлĕх, Тимой Мамăш уйрăмĕн продавецĕ А. Прохоров 6 пин тенкĕлĕх, Çĕньял Чурачăк уйрăмĕнчи П. Маркитанов продавец 5.550 тенкĕлĕх чăпта илсе сутнине лайăх пĕлетпĕр. Пĕр-икĕ уйăх хушшинче кăна ялпо 50.751 тенкĕлĕх чăпта туяннă! Çакăн чухлĕ «тавара» вĕсем кам мĕнле хакпа илес тенĕ, çавăн пек хак парса «туяннă»: пĕрисем пĕр чăптана тăватă тенкĕпе, теприсем вара 5—6 тенкĕ парса илнĕ.

Чăпта пухăннă та пухăннă, юлашкинчен унăн шутне те манса кайнă. Ялпо председателĕн заместителĕ Култаков вара хăйĕн «йыхравçисем» пухса хатĕрленĕ чăптана Шупашкарти инкубаторпа чĕп кăларакан станцине кунĕн-çĕрĕн леçсе парать, анчах усламсăр мар, услампа: вырăнта илсе хатĕрленĕ чăптана вăл хăйне илме ларнă хакран тепĕр хут ÿстерсе сутма та именсе тăмасть. Лешсем илеççĕ, государство укçи-тенкине хĕрхенсе тытмаççĕ.

Чее кушак пек йăпăлтатма юратакан Култаков Шупашкарти «Росснабсбыт» текен организацири «шлепкесене» те хăйне майлă çавăрма ĕлкĕрнĕ:

— Сире эпир вуншар пин тенкĕлĕх чăпта сутатпăр, эсир те пире çавăн чухлех хакла кăякан таварсем улăштарса парăр,—ультиматум лартнă вăл. Çакăншăн «Росснабсбыт» управляющийĕ Селезнев юлташ питĕ кăмăллă пулнă, вăл халĕ те çакнашкал лайăх «операци» тума пĕлнинчен хăй тĕлĕнсе пурăнать, теççĕ пĕлекенсем.

Çак сыхланнă сăмхари мĕнпур вăрттăнлăхсем çитес вăхăтра тăрă шыв çине тухĕç, ăна судпа следстви органĕсем тупса палăртĕç.

В. ЧЕРНОВ.
Р. МАЛЮТИН,
Ф. МАЛЫШКИН.

Ишлей районĕ.

Вĕсем вĕренеççĕ

— Ĕлĕк, патша чухне, пирĕн ялта алă пусма пĕлекен çын пулман,—теççĕ Васкасси ял Советне кĕрекен ялсенчи ваттăрах çынсем.

Çавă паянхи ял çыннисемшĕн ĕненмелле мар пек туйăнать, мĕншĕн тесен халĕ пурте хут пĕлеççĕ, алă пусма çеç мар, хăйсем çынсене вĕрентеççĕ, кăткăс машинăсемпе ĕçлеме пултараççĕ. Анчах ĕлĕкхи ваттисем калашлех пулнă.

— Пирĕн ял çыннисем ĕлĕк вĕренмен,—аса илет 65 çула çитнĕ Иван Васильевич Васильев, колхозри пуçламăш парторганизаци секретарĕ.—Вĕренме ялта шкул пулман. Эпĕ аллă çул каялла Уйкас Янасалти шкулта вĕрентĕм. Унта 17 ялтан 30 ача çÿретчĕç. Эпир хальхи хамăр ял Советне кĕрекен тăватă ялтан тăваттăн вĕренеттĕмĕр. Шкулĕ кĕлетрен тунăскерччĕ те хĕлле сивĕ пулатчĕ. Халĕ мĕнлеха? Паян пачах урăхла. Ĕлĕк пĕр шкул çеç пулнă 17 ялта халĕ пуçламăш шкулсемпе çичĕ çул вĕренмелли вунă шкул ытла ĕçлет. Вĕсенче ачасем йышлăн вĕренеççĕ. Акă хамăр ялти çичĕ çул вĕренмелли шкултах 200 ытла ача вĕренет.

Хальхи ялта питĕ пысăк улшăнусем пулнă. Кунта Ильич ячĕпе тăракан колхозра хут пĕлмен çын пур тесен такам та тĕлĕннĕ пулĕччĕ. Коммунистсен партийĕ куллен тăванла тăрăшнипе пирĕн çынсем нумай вĕреннĕ, культурăллă çынсем пулса тăчĕç. Çакăншăн пирĕнтен кашниех савăнать.

Парторганизаци секретарĕ колхозра вăтам шкултан тата аслă шкултан вĕренсе тухнă çынсем нумайăн çинчен каласа пачĕ. Почтальон ялта кашни кунах Горький, Хусан, Мускав, Йошкар-Ола, Шупашкар тата ытти хуласенчи почта штемпĕсене пуснă çырусем нумай илсе килет. Çав хуласенче пирĕн колхоз çыннисем вĕренеççĕ, ĕçлеççĕ. Инженерсем, механиксем, офицерсем, фельдшерсем, учительсем, агрономсем, зоотехниксем вĕсем. Тăван çĕршывшăн, халăхшăн пысăк усăллă ĕç туса пурăнаççĕ.

Колхозăн ял çыннисем малалла та вĕренеççĕ. Почтальон ялта студентсен çыравĕсене купи-купипех илсе килет. Акă вăл Мария Леонтьева колхозницăна темиçе çыру парса хăварчĕ. Унăн пĕр ывăлĕ Василий Горькинчен çырать, лайăх вĕренни çинчен пĕлтерет. Александр та вĕренÿ ăнăçлă пыни çинчен çырать. Зоотехник пулма вĕренекен Юрий каникулта пулнăскер, пиччĕшĕсем патĕнче хăй мĕнле канса пурăнни çинчен çырчĕ.

Горький хулинчи индустриальнăй институтра вĕренекен Вячеслав Павлов заводра практикăра пулни çинчен çырать. Вăл металл енĕпе ĕçлекен инженер пулать. Леонид Максимов пединститутра вĕренет, Фадей Платонов, Иван Федоров, Н. Пантелеймонов ялхуçалăх институчĕ пĕтерсе, зоотехниксем пулса тухаççĕ.

Колхозниксен ывăл-хĕрĕсенчен вăтам шкулсенче вĕренекенсем те нумай. Т. Леонтьев геолог, Н. Иванов энерготехник, М. Яковлева фельдшер пулма вĕренеççĕ.

Теприсем тата ĕçленĕ вăхăтрах аслă шкултан вĕренсе тухаççĕ. А. Петров пединститутра, П. Михайлов учительсен институтĕнче заочно вĕренеççĕ.

Çак çулсенче ял çыннисенчен колхоз кадрĕсем нумай вĕрентсе хатĕрленĕ. Икĕ çул хушшинче 15 тракторист вĕренсе тухнă. Пĕр тăван Петрпа Филипп Семеновсем тракторист пулса ĕçлеççĕ. Иртнĕ çулсенче колхозница пулнă Ульяна Александрова халĕ трактористка. Вăл çураки, ирхи çĕртме тумалли заданисене чылай иртерсе тултарчĕ, халĕ кĕракинче ăнăçлă ĕçлет. П. Улюркин, Н. Семенов трактористсен ячĕсене те МТС-ри механизаторсем хушшинче чысласа асăнаççĕ.

Çак колхоз членĕсем пулнă Н. Петровпа П. Павлов трактор бригадисен бригадирĕсем пулса ĕçлеççĕ. Павлов бригадине Ильич ячĕпе тăракан колхоз çумне çирĕплетнĕ. Механизаторсем пулăшнипе колхоз ялхуçалăх ĕçĕсене нумай механизацилерĕ. Тырра пĕтĕмпех ретлĕ майпа акаççĕ. Вырса çапассине те машинăсемпе туса пыраççĕ.

...Çĕнĕ вĕренÿ çулĕ пуçланать. Кăçал аслă шкулсене, техникумсемпе училищĕсене вĕренме кайнакансем йышлă. Нумаях пулмасть, ку ялта çуралса ÿснĕ профессор Н. В. Никольский юлташ, киле курма килнĕскер, вĕсемпе тĕл пулчĕ. Профессор çамрăксене тăрăшса вĕренме сывлăх сунчĕ.

Вĕсем лайăх вĕреннĕ, малалла та тăрăшса вĕренĕç.

Я. СИГАЕВ.

Ильич ячĕпе тăракан колхоз, Советски районĕ.